

[Lissa Mathiasen]

Hvad angår obduktion, føler jeg, at ministeren lægger op til et lignende dilemma. Også her må det primært være det enkelte menneske, der selv tager stilling. Kun hvis dette ikke er tilfældet, kan der blive tale om at inddrage de pårørende. Her savner jeg i øvrigt et bud på, hvordan stillingtagen rent praktisk skal tilkendesigevnes.

Et andet problem vedrørende obduktion: Jeg er meget enig i det etisk rigtige i, at sådanne indgreb ikke kan foretages, før uopretteligt ophør af åndedræt og hjertevirksomhed er indtrådt, men burde det så ikke fremgå klart af lovtæksten og ikke kun af bemærkningerne?

Vedrørende § 16, hvor der er tale om andre indgreb end obduktion og transplantation, savner jeg ligeledes som ved obduktion forslag om, hvordan det skriftlige tilsagn skal gives. Jeg tror nemlig, at det er meget væsentligt at sikre disse ting, også når vi taler obduktion m.v. Hvis ikke det sker, kan vi nemlig forudse, at der mangler stillingtagen, og dermed bliver det lagt over på de pårørende at skulle træffe afgørelsen. Den kan være svær, samtidig med at det ikke blot af uddannelsesmæssige, men også af forskningsmæssige årsager er afgørende vigtigt, at vi fortsat giver mulighed for ny lægelig viden via disse obduktioner. Derfor vil jeg også her efterlyse løsningsmodeller.

Med hensyn til § 4, stk. 4, vil jeg godt efterlyse en opfølgning af det spørgsmål, som er rejst dér. Det er meget væsentligt, at der i forbindelse med erhvervs sygdomme bliver sat fokus på dette problem både ud fra et erstatningssynspunkt og ikke mindst ud fra et ønske om en bedre viden og dermed bedre muligheder for at forebygge disse erhvervs sygdomme.

Nu skal der også være lidt ros, hvis det er muligt, og det vil jeg gerne komme med til ministeren. Det angår spørgsmålet om betaling eller anden økonomisk fordel i relation til §§ 13 og 14. Socialdemokratiet har ved de tidligere behandlinger af tilsvarende forslag efterlyst forbud mod denne form for økonomisk udnyttelse, og jeg kan derfor kun udtrykke tilfredshed med, at Socialdemokratiets bøn er blevet hørt.

Det sidste, jeg skal tage op, er spørgsmålet om en objektiv oplysningskampagne vedrørende disse mange svære spørgsmål. Senest har vi via en opinionsundersøgelse, som Det Etske Råd har gennemført, klart fået dokumenteret, at der stadig er mange ubesvarede spørgsmål i

befolkningen, ligesom det vil være afgørende at sikre information vedrørende adgangen til at tilkendesigevne sin holdning til organdonation m.v. Derfor har jeg svært ved at se, hvordan ministeren med de midler, der er foreslået afsat, forestiller sig oplysningen skal foregå på en rimelig saglig måde. Rent faktisk er der ikke engang sat midler af svarende til et frimærke til hver enkelt borger. Man skal huske på, at der også kommer nye unge tilløbende. De skal også tage stilling. Derfor er der behov for vedvarende information. Vi havde gerne fra Socialdemokratiets side set en informationskampagne, hvori Sundhedsstyrelsen deltog, men det er selvfølgelig et spørgsmål, vi må tage op under udvalgsarbejdet.

Som det forhåbentlig klart er fremgået af mine bemærkninger, har Socialdemokratiet valgt at tage udgangspunkt i ministerens lovforslag i modsætning til det, Kristeligt Folkeparti har fremsat. Lige så klart håber jeg også at det fremgår af talen her, at Socialdemokratiet mener, at det er ministerens forslag, der er brugbart til det videre arbejde, hvor vi i udvalget positivt, men meget grundigt vil søge afklaring på de mange stillede spørgsmål.

Fischer (KF):

Et stærkt og bemærkelsesværdigt argument for at gennemføre justitsministerens lovforslag om transplantation fremsættes af Landsforeningen af Nyresyge i Danmark i et brev af 23. januar 1990 til ordførerne i denne debat. I det brev fremhæver foreningen, at med vedtagelse af lovforslaget forøges udsigten til at gennemføre vellykkede nyreoperationer i Danmark fra omkring 85 til 95 pct. Det er et helt centralt punkt i denne sag, at vi med denne lovgivning sætter os selv bedre i stand til her i landet at hjælpe mennesker i et større omfang end før med organer fra andre mennesker, der er villige til efter deres død at stille sådanne organer til rådighed.

I første omgang drejer det sig om nyrer, hvor transplantationsmulighederne, som det fremgår, forbedres markant. Men herefter vil vi i Danmark i det hele taget kunne transplantere hjerte, lunge og lever, hvilket vi er ude af stand til at gøre i dag med den nuværende lovgivning. Danmark vil hermed kunne indgå i et bredt europæisk transplantationssamarbejde, et samarbejde, vi heller ikke har mulighed for at drage